

Skønt den indianske kultur her gik så at sige helt til grunde snart efter den spanske erobring af landet, findes der dog rundt om i museerne et stort materiale til belysning af den; thi på grund af kystlandets ørkenagtige karakter er fundbetingelserne så gode som ellers kun i Ægypten og Central-Asien, og selv de finest vævede tøjler er derfor bevaret lige til vore dage. Alligevel vilde en redegørelse for dragten kun blive højst ufuldstændig, hvis man holdt sig alene til studiet af de bevarede klædningsstykker, da de gennemgående har en ret ensartet karakter, og det må derfor hilses med glæde, at forf. for at fuldstændiggøre billedet også er søgt til de mange lerkar i menneskeform, som foreligger især fra den nordlige del af Perús kyst, og som giver et pålideligt indtryk af dragten i disse egne. Men i øvrigt er forf. gået videre endnu og har f. eks. også benyttet Huaman Poma de Ayala's berømte, men desværre stadig upublicerede manuskript i det Kgl. Bibliotek i København. Adskillige af Huaman Poma's tegninger er her offentliggjort for første gang.

Der er en mængde vigtige iagttagelser overalt i Montell's værk såvel som adskillige åbenbart rigtige tydninger af hidtil dunkle forhold. Den væsentligste anke, som kunde rettes mod bogen som helhed, er vel den, at forf. ikke i højere grad har benyttet beskrivelsen som grundlag for en redegørelse for dragttypernes udvikling. Arbejdet havde da ikke blot fået den uomtvistelige betydning for specialforskere på det peruanske område, som det utvivlsomt er i besiddelse af, men det havde tillige fået langt større værd for amerikanister i almindelighed.

Hovedsagen er dog, at det foreliggende arbejde er et lædigt og værdifuldt værk, en pålidelig fører for den, der vil studere en ikke uvæsentlig side af den gamle peruanske kultur, og som sådant vil det altid bevare sin betydning for alle, der giver sig af med Syd-Amerikas etnografi og arkæologi. Det slutter sig smukt til den store række af overordentlig vigtige skrifter, der efterhånden er udgået fra Göteborg Museum.

Professor Folke Henschen gør i et kort tillæg rede for en mikroskopisk undersøgelse af den tatoverede hud på en peruansk mumie.

Kaj Birket-Smith.

Greenland, Volume II: The Past and Present Population of Greenland. Published by the Commission etc. (Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grönland). Copenhagen-London (Reitzel — H. Milford) 1928. (S. 1-115, illustr.).

Fremkomsten av dette store og smukke værk, som er en slags

videnskabelig håndbog på engelsk om Danmarks vældige arktiske koloniland, må betegnes som intet mindre end en begivenhed for den internationale arktiske forskning. Vi danske kender Danmarks indsats på dette område — men udlandets videnskab har altid haft vanskelighed ved at drage den fulde nytte av den danske indsats.

Værket, der er tænkt som en afløser av Rinks klassiske, men efterhånden ganske forældede bøger om Grønland og Eskimoerne (Danish Greenland; the Eskimo Tribes osv.), er planlagt i tre bind, hvorav nu altså de to første er komne. 1. bd. indeholdt 14 avhandlinger (av forskellige danske videnskabsmænd), omhandlende Grønlands opdagelses- og udforsknings-historie og landets natur.

Det foreliggende bind omfatter 6 avhandlinger om Grønlands tidligere og nuværende befolkning. I den første (og største) gir *K. Birket-Smith* os en fremstilling av Grønlænderne, som de er og lever nu til dags, men set i fortidens perspektiv, med hele deres gamle kultur til baggrund. Uden denne baggrund vilde beskrivelsen vel være blevet noget mager, men i virkeligheden drejer det meste av indholdet sig om fortiden, de ældre grønlænderes levesæt og redskaber. Avhandlingen er langt fyldigere, end man skulde vente efter dens titel. Så meget desto bedre. — *Schultz-Lorentzen* gir dernæst et billede av grønlændernes sprog og deres åndelige kultur, bl. a. prøver av den digtekunst, der nu kun hører fortiden til. — *Thomas Thomsen* behandler arkæologiens resultater i Grønland, kyndigt og kritisk. — *Finnur Jónsson* tegner hovedtrækkene av den middelalderlige islandske kolonisation, Vester- og Østerbygdens historie. Han har selv mere end nogen anden fortjenesten av at ha påvist, hvor i Grønland de i de gamle islandske beretninger og annaler omtalte stednavne har hørt hjemme. (Det er således blevet muligt at identificere de gammelnordiske stednavne i Grønland med de eskimoiske, og at påvise beliggenheden av de gamle kirker og klostre i nordbobygderne i Sydgrønland. — *Daniel Bruun* skildrer de foretagne udgravninger og undersøgelser i ruinerne, hvorved det er lykkedes at klarlægge gårdenes form og antal og at tegne et billede av livet, som det levedes i middelalderen. — Dette sidste motiv suppleres interessant ved de af *P. Nørlund* gjorte fund fra Herjolfsnæs, den sidste avhandlings æmne.

Et værk, der er resultatet av så mange forskellige forfatteres flid, må være udsat for at blive noget uensartet, på en vis måde vilkårligt. Det kunde ikke få det helhedspræg, som Rinks arbejder hadde, men til gengæld går enkelte av disse avhandlinger mere i dybden, end Rink formåede det.¹⁾ Nutidens kendskab er gennem

¹⁾ Jvf. min udførligere anmeldelse i *Naturens Verden* (1929).

indsamlinger og udgravninger langt større end på Rinks tid, og der foreligger langt større materiale til sammenlignende brug, også fra den øvrige verden. Hvad der foreligger, synes her at være ret godt udnyttet, og gennem værkets mange henvisninger vil den søgende læser kunne komme videre på spor til de originale specialavhandling-linger udenfor dette værk. — Men den bibliografiske vejledning synes mig at være lidt for tilfældig i dette bind (undtagen for den første og fjerde avhandlings vedkommende). Det sidste bind kommer forhåbentlig snart (og vil vel bringe et register!)

I det store hele er arbejdet vellykket. Værket udfylder et længe næret savn og er den danske videnskab værdigt.

W. Thalbitzer.

Franz Béhounek: Sieben Wochen auf der Eisscholle. Der Untergang der Nobile-Expedition. (13×19 cm., 263 S., 57 Ill., 3 Kort). Verlag: F. A. Brockhaus, Leipzig 1929.

Forf. er Czekoslovak; han og Svenskeren, Dr. Malmgren, var de eneste Ikke-Italienere, der deltog i Expeditionen. — Dr. B. siger i Fortalen, at hans Bestræbelser er gaaet ud paa at fremstille alt objektivt, saa at Læserne selv kan bedømme Expeditionen sagligt og retfærdigt, og dette Indtryk faar man ogsaa ved Læsningen.

Bogen indledes med en Beskrivelse af Flyvninger (ogsaa f. Ex. André's Ballonfærd) i Nordpolaregnene inden „Italia-Expeditionen“, som derefter naturligtvis behandles indgaaende.

Selve Hovedtrækkene i Expeditionen er jo saa vel kendte, at man ikke erfarer noget nyt om dem; men man faar personlige Oplysninger om de Episoder, der har været Genstand for særlig Opmærksomhed.

Nobile betonedede stadig Expeditionens videnskabelige Præg; det gjaldt ikke om blot at naa Nordpolen, nej, Hensigten var en systematisk Udforskning af Polaregnene fra en Basis ved Spitsbergen.

Luftskibet var fortrinligt, og den videnskabelige Udrustning — saavel m. H. t. Personel som til Materiel — god. Forf. skriver S. 69: „..... möchte ich nur bemerken, dass ohne Berücksichtigung der Ergebnisse auf geographischem Gebiet, eine solche Fülle wissenschaftlicher Arbeit vorlag und erledigt werden konnte, dass schon dies allein die Entsendung der Expedition gerechtfertigt hätte.“ Baade Dr. B. og Malmgreen udtaler, at de satte Nobile meget højt baade som Konstruktor og som Expeditionsleder, men de første Flyvninger — fra Milano til Spitsbergen og herfra — var for anstrengende baade for Luftskibet og Personellet.

Den 23. Maj 1928 var Vejrmeldingerne tilfredsstillende, og Kl. 4½ Mg. startede „Italia“ paa den Tur, som Deltagerne — deriblandt